

перебувають у трудових відносинах, як для працівників, так і для роботодавців.

Дотримання трудової дисципліни забезпечується шляхом створення необхідних організаційних та економічних умов для високопродуктивної роботи, свідомим ставленням до праці, методами переконання, виховання, заохоченням за сумлінну роботу.

Отже, внутрішній трудовий розпорядок рівною мірою обов'язковий для штатних і позаштатних працівників, сумісників і тих, хто зайнятий неповний робочий тиждень або неповний робочий день. Сутність внутрішнього трудового розпорядку в тому і полягає, аби забезпечити необхідну організацію праці незалежно від умов її застосування, підпорядкувати діяльність людей у процесі праці неухильному дотриманню встановленого порядку праці.

Література.

1. Проект Трудового кодексу України. Текст законопроекту до другого читання 24.07.2017 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=53221
2. Кодекс законів про працю України: затв. Законом УРСР від 10.12.1971 р., №322-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/322-08>

Неля Олександрівна Чмиркова – студентка IV курсу Сумської філії
Харківського національного університету внутрішніх справ
Науковий керівник: **Наталія Ігорівна Дуравкіна** – доцент кафедри
юридичних дисциплін Сумської філії Харківського національного
університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЧЛЕНСЬКИХ ВІДНОСИН У ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВАХ УКРАЇНИ

В Україні правовий статус фермерського господарства визначає Закон України «Про фермерське господарство» [5]. Однак у даному нормативно-правовому акті залишились прогалини у регулюванні членських правовідносини.

Метою статті є аналіз законодавчих положень, які визначають правове регулювання членських відносин у фермерських господарствах України.

Остання редакція Закону України «Про фермерське господарство» діє зі змінами, внесеними згідно із Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про фермерське господарство» щодо стимулювання створення та діяльності сімейних фермерських господарств»

від 31 березня 2016 р. [3]. Відповідно до цих змін істотно змінився підхід до розуміння юридичної сутності фермерського господарства, порядку його створення й функціонування.

Законом від 31 березня 2016 р. внесені зміни до поняття фермерського господарства й вилучено вказівку на необхідність створення юридичної особи, а також розширено можливості щодо використання різних земельних ділянок для ведення фермерського господарства, в тому числі й тих, що надані для ведення товарного сільськогосподарського виробництва та особистого селянського господарства. Так Закон України «Про фермерське господарство» (ст. 1) закріплює наступне визначення фермерського господарства: «фермерське господарство є формою підприємницької діяльності громадян із створенням юридичної особи, які виявили бажання виробляти товарну сільськогосподарську продукцію, займатися її переробкою та реалізацією з метою отримання прибутку на земельних ділянках, наданих їм для ведення фермерського господарства, відповідно до закону» [5].

У Законі України «Про фермерське господарство» визначено, що право на створення фермерського господарства має кожен дієздатний громадянин України, який досяг 18-річного віку та виявив бажання створити фермерське господарство.

Членські правовідносини є самостійним видом внутрішніх аграрних правовідносин у фермерському господарстві. Вони «служать підвалинами, субстанцією інших аграрних правовідносин», як зауважує В. Ю. Уркевич [8, с. 165].

Членами фермерського господарства за законодавством України є тільки громадяни, здебільшого, ті громадяни, що створюють фермерське господарство [7, с.171]. Однак чинне законодавство взагалі не містить норм, які би встановлювали порядок вступу (прийняття) осіб до членів фермерського господарства. Лише ч. 4 ст. 1 Закону України «Про фермерське господарство» визначає, що порядок вступу до господарства й виходу з нього зазначаються у статуті господарства [5].

Науковці відзначають, що оскільки фермерське господарство базується в основному на сімейних традиціях і правилах, то й законодавець не має можливості жорсткого втручання в ці відносини [1, с. 47].

Згідно із ч. 2 ст. 3 Сімейного кодексу України сім'ю становлять особи, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом, мають взаємні права та обов'язки [6]. Таке розуміння «членів сім'ї» є досить широким і на практиці не завжди узгоджуватиметься з ч. 3 ст. 3 Закону України «Про фермерське господарство», яка містить перелік членів сім'ї й інших родичів, котрі можуть бути членами фермерського господарства.

Законодавством допускається залучення сімейним фермерським господарством до виробничої діяльності інших осіб, але виключно для

виконання сезонних та окремих робіт, які безпосередньо пов'язані з діяльністю господарства й потребують спеціальних знань чи навичок.

Законом від 31 березня 2016 р. доповнено ст. 9 Закону України «Про фермерське господарство» положенням про те, що фермерським господарствам зі статусом сімейних фермерських господарств надається додаткова державна підтримка в порядку, передбаченому Законом України «Про державну підтримку сільського господарства України» [3]. Проте Законом України «Про державну підтримку сільського господарства України» [4] спеціальні заходи щодо цього не передбачені.

Статті 14, 15 Закону України «Про фермерське господарство» визначають права та обов'язки членів фермерського господарства, проте даний перелік прав стосується в основному відносин землекористування. Таким чином, визначені законом права та обов'язки членів фермерських господарств є недостатньо повними.

Отже, варто визначити порядок прийняття нових членів до фермерського господарства, підстави припинення членських відносин, підстави виключення зі складу фермерського господарства, перелік прав та обов'язків членів господарства, так як законодавство про фермерство в Україні є важливим інститутом аграрного законодавства України.

Література

1. Жушман В. Правове регулювання майнових аспектів діяльності фермерських господарств за новим законодавством: окремі проблеми / В.Жушман, В.Уркевич // Право України, 2004. – № 6. – С.46-50.
2. Про внесення змін до Закону України «Про фермерське господарство» щодо стимулювання створення та діяльності сімейних фермерських господарств : Закон України від 31.03.2016 № 1067-VIII // Офіційний веб-портал Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1067-19>.
3. Про державну підтримку сільського господарства України : Закон України від 24.06.2004 № 1877-IV (станом на 05.04.2015) // Офіційний веб-портал Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1877-15>.
4. Про фермерське господарство : Закон України від 19.06.2003 № 973-IV (станом на 01.05.2016) // Офіційний веб- портал Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/973-15>.
5. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 № 2947-III (станом на 05.10.2016) // Офіційний веб-портал Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2947-14>.

6. Титова Н. І., Ващишин М. Я. Фермерське господарство як організаційно – правова форма реалізації громадянами України прав на землі // Землі сільськогосподарського призначення: права громадян України / Н.І.Титова, В.І.Федорович, М.Я. Ващишин та ін. ; за ред. Н.І.Титової. // Львів: ПАІС. – 2005. – С. 167-193.
7. Уркевич В. Ю. Проблеми теорії аграрних правовідносин: моногр. / В. Ю. Уркевич. – Х.: Харків юридичний, 2007. – 496 с.

Ярослав Олександрович Яцура – студент IV курсу Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ
Науковий керівник: **Наталія Ігорівна Дуравкіна** – доцент кафедри юридичних дисциплін Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

ВИДИ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ЗЕМЕЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ

Земельні правопорушення тягнуть за собою юридичну відповідальність винних суб'єктів. Згідно з ч. 1 ст. 211 ЗК України громадяни та юридичні особи несуть цивільну, адміністративну або кримінальну відповідальність відповідно до законодавства за вчинені земельні правопорушення. Можливість застосування до осіб, винних у вчиненні земельних правопорушень, дисциплінарної відповідальності зазначеною статтею прямо не передбачена. Але з цього не випливає, що притягнення порушників земельного законодавства до такої відповідальності взагалі виключається.

Певні особливості властиві цивільно-правовій відповідальності. Серед порушень земельного законодавства, які зумовлюють настання цивільно-правової відповідальності, самостійну групу становлять угоди щодо земельних ділянок, які укладені із порушенням встановленого законом порядку, тобто не відповідають вимогам закону. Стаття 210 ЗК України передбачає, що такі угоди (купівлі-продажу, дарування, застави, обміну земельних ділянок) визнаються недійсними за рішенням суду. Слід зазначити, що серед угод щодо земельних ділянок слід виділяти ті, які укладаються стосовно земельних ділянок, що не включені до ринкового обігу і взагалі не можуть виступати предметом угод. Йдеться, зокрема, про земельні ділянки, які перебувають у державній власності і не можуть передаватися у комунальну чи приватну власність (землі атомної енергетики та космічної системи, земельні ділянки зон відчуження та безумовного (обов'язкового) відселення, що зазнали радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи тощо) (ст. 84 ЗК).